

Д. ЛУЧЕНКО

доцент кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
кандидат юридичних наук

УДК 342.92

Адміністративний позов як процесуальна форма захисту прав фізичних і юридичних осіб в адміністративному судочинстві

У статті пропонується авторське розуміння адміністративного позову, його основних ознак і структури. Вказується на специфіку адміністративно-правового спору, яка впливає на особливості позовної форми в адміністративному судовому процесі. Аргументується доцільність виокремлення змісту як елементу структури адміністративного позову.

Ключові слова: адміністративний процес, адміністративне судочинство, адміністративно-правовий спір, адміністративний позов, структура позову, зміст позову.

Як відомо, провадження у адміністративних справах має позовну форму. Відповідно, в судовому адміністративному процесі, як і у процесі цивільному чи господарському, поняття позову займає центральне місце, що підтверджується, зокрема, й тим, що це поняття разом з іншими основними поняттями закріплене у ст. 3 КАСУ [1]. Попри це, в науці адміністративного права адміністративний позов, його ознаки і структура, відмін-

ності від інших видів позовів і досі належним чином не досліджені.

Наведене не слід сприймати як твердження про те, що вчені-адміністративісти взагалі не приділяли чи не приділяють уваги проблематиці адміністративного позову. Конструкція адміністративного позову відома ще з праць дореволюційних вчених (Ф. Тарановський, А. Кулішер, М. Загряцков та ін. [див., напр.: 2]). Щоправда, у радянській

літературі (особливо починаючи з 30-х років ХХ ст.) ця тема певною мірою «згасає», зокрема, і через ідеологічне неприйняття наукою того часу самої ідеї щодо можливості виникнення спорів між людиною і державою, де ініціатива виникнення спору належить першій, і через заперечення власне «спірності» провадження в адміністративних справах (у 1947 р. у науковому виданні «Соціалістична законність» було надруковано статтю С. Абрамова з промовистою назвою «У радянському праві не може бути адміністративного позову» [3]). Після закінчення радянської доби цікавість до позовної форми захисту прав у адміністративному процесі знову зростає (в Україні відповідні дослідження активізуються після ухвалення КАСУ і створення системи адміністративних судів). Як слушно зауважує В. Зуй, набуття чинності Кодексом адміністративного судочинства України стало подією для правової держави, оскільки в ньому було визначено багато правових категорій і понять, які не були врегульовані раніше [4, с. 152]. Серед них і поняття адміністративного позову. Питанням адміністративного позову присвячені праці таких науковців, як Ю. Дорохіна, Л. Гончар, І. Зайцев, О. Зеленцов, Т. Коломоєць, В. Лукашевич, Г. Осокіна, Ю. Попова, Ю. Старілов та ін. Однак наявні розвідки здебільшого зосереджені або на коментуванні положень чинного законодавства, або ж мають характер «постановки питання».

Остання теза яскраво виявляється у двох моментах. По-перше, у літературі навіть немає єдиного підходу до того, що розуміти під адміністративними позовами. Одні дослідники приділяють

увагу позовам, в яких позивачем виступають приватні особи [5, с. 38–44], а відповідачем – носії владних повноважень; другі – під адміністративним позовом розуміють перш за все позов, що подається у зв'язку з притягненням правопорушника до адміністративної відповідальності (хоча таке твердження є, принаймні, дискусійним і неоднозначним, зокрема, і на рівні європейського правового досвіду) [6, с. 50]; треті – намагаються об'єднати різні види позовів у єдину систему [7, с. 141]. Ю. Старілов взагалі використовує поняття «адміністративний позов» і «адміністративна скарга» як синоніми [8, с. 121], хоча ці поняття відображають різні процесуальні форми захисту прав. Інша справа, що і законодавець часто припускається такої помилки. Наприклад, у ст. 288 КУпАП [9], в якій йдеться про оскарження постанов у справі про адміністративне правопорушення, вживається поняття «скарга», хоча у випадку оскарження до суду, звичайно, використовується процесуальна форма позову і відповідні справи розглядаються адміністративним судом у порядку позовного провадження. А по-друге, навчальна література з судового адміністративного процесу взагалі не зупиняється на питанні адміністративного позову, лише дублюючи положення ст. 106 КАСУ [10; 11].

З огляду на наведене ми вважаємо за потрібне акцентувати увагу на особливостях нашого предмета дослідження задля коректного сприйняття його результатів, викладених нижче. Підкреслимо, ми не маємо на меті у своїх міркуваннях охопити всі види адміністративних позовів, створити загальну теорію позову в адміністративному су-

дочинстві. Метою цієї статті є визначення правової природи адміністративного позову як процесуальної форми саме захисту прав фізичних і юридичних осіб у спорах з носіями публічної влади – суб'єктами владних повноважень, у розумінні ст. 3 КАСУ. Окремі з викладених нижче висновків можуть бути загальними і мати значення для інших видів адміністративних позовів (наприклад, позовів у справах, де позивачем і відповідачем виступають суб'єкти владних повноважень), інші ж є локальними і стосуються тільки розглядуваного нами виду адміністративного позову.

Слід зазначити, що у підходах вчених-адміністративістів до характеристики адміністративного позову можна виокремити три основних напрями.

Перший напрям, який умовно можна назвати «класичним», полягає у вивченні адміністративного позову з процесуального боку за зразком вчення про позов, сформульованого представниками науки цивільного процесу. У межах цього напрямку увага вчених зосереджена на проблематиці структури адміністративного позову: двочленній (предмет і підстава) [12, с. 194] чи тричленній (предмет, підстава, зміст) [13, с. 140]. Показово, що ця дискусія фактично повторює аналогічні спори, які вже тривалий час точаться у цивільній процесуальній науці [14, с. 202]. О. Беяневич справедливо критикує цей підхід, називаючи його малоефективним, оскільки у його межах не можна з'ясувати особливості, специфіку цієї адміністративної процесуальної форми [15, с. 137]. На підтвердження такої думки можна також згадати, що за вказаною схемою (предмет, підстава,

зміст) адміністративний позов розглядають і вчені-процесуалісти, які відносять провадження в адміністративних справах до цивільного процесу і, відповідно, не вбачають різниці між адміністративним і цивільним позовами [16, с. 1167–1199].

Другий напрям полягає у спробах охарактеризувати адміністративний позов крізь призму адміністративно-правового (публічно-правового) спору, процесуальною формою вирішення якого виступає позов. Таке розуміння адміністративного позову пропонує вже згадана О. Беяневич [15, с. 136]. Підтримуючи необхідність з'ясування природи спору і спірних відносин, у зв'язку з якими одна зі сторін звертається з позовом до адміністративного суду, тим не менше, вважаємо за потрібне відмітити, що і у даному випадку уявлення про адміністративний позов має лише фрагментарний характер, оскільки позовна форма провадження в адміністративному судочинстві має і суто процесуальні особливості (наприклад, види адміністративних позовів). Крім того, слід враховувати, що адміністративний позов не єдина процесуальна форма вирішення адміністративно-правових (публічно-правових) спорів. При розгляді останніх в адміністративному порядку в Україні застосовується адміністративна скарга, а наприклад, в окремих країнах СНД скарга є також процесуальною формою і у провадженні адміністративних справ у суді.

Третій напрям наведений у роботах О. Зеленцова, І. Зайцева, Ю. Попової та інших вчених, які намагаються поєднати перші два напрями, аналізуючи і особливості спорів, які вирішуються в ад-

міністративному судочинстві, і суто процесуальні особливості адміністративного позову. Наприклад, ознаки адміністративного позову, які виокремлює Ю. Попова, охоплюють характеристику правовідносин, з яких виникає адміністративно-правовий спір, сторін у справі, порушеної внаслідок подання позову, предмета позову, предмета, способу і цілей судового захисту тощо [5, с. 44].

Останній із названих нами підходів видається найбільш продуктивним. Дослідження природи адміністративного позову як процесуальної форми захисту прав особи вимагає привернення уваги до низки його ознак, достатніх для того, щоб, з одного боку, відмежувати адміністративний позов від інших видів позовів (для вітчизняного законодавства це актуально в аспекті відмежування цивільного і адміністративного позовів), а з другого – відмежувати адміністративний позов від інших процесуальних форм.

До ознак адміністративного позову можна віднести такі.

По-перше, адміністративний позов є процесуальною формою вирішення адміністративно-правового спору. Слід зазначити, що вітчизняними науковцями, з огляду на положення КАСУ, в якому закріплено поняття «публічно-правовий спір», частіше використовується саме останнє. Однак, на нашу думку, це поняття є не зовсім коректним, беручи до уваги, що публічне право включає різні інститути і галузі права (приміром, конституційне, адміністративне, процесуальне право) і регулює низку якісно відокремлених сфер суспільних відносин. Отже, публічно-правовий спір є скоріше родовим поняттям, яке охоп-

лює різні спори: конституційні, адміністративні, процесуальні та ін.

Розмежування різних видів публічно-правових спорів (а так само і відмежування публічно-правових спорів від спорів приватноправового характеру) вимагає напрацювання відповідних критеріїв. На нашу думку, жоден з критеріїв, що традиційно виокремлюється в літературі (суб'єкти спору, характер владних відносин між ними, підстави спору), сам по собі не може бути достатнім для проведення розмежування. У такому разі слід застосовувати комплексний критерій, який охоплюватиме всі вказані аспекти. З урахуванням цього адміністративно-правовий спір вирізняє серед інших видів публічно-правових спорів те, що:

– адміністративно-правовий спір виникає з відносин зі здійснення публічної влади, а значить однією зі сторін цього спору (відповідачем у адміністративній справі) є носій цієї влади – суб'єкт владних повноважень. В. Бевзенко пропонує використовувати більш широку категорію «суб'єкт публічних повноважень», до яких, зокрема, слід відносити головних лікарів, їх заступників з медичної частини або чергових лікарень, лікувальних закладів, санаторіїв, директорів і головних лікарів будинків для престарілих та інвалідів, ЗМІ, партії (виборчі блоки) та ін. [17, с. 58–59]. Таку точку зору, на наш погляд, не можна підтримати повністю. Головним практичним результатом подібного підходу має бути поширення адміністративної юрисдикції на відповідні категорії справ [17, с. 436], що призведе до розгляду в адміністративних судах як справ, які за своєю природою не на-

лежать до адміністративної юрисдикції (наприклад, спори, які виникають з позовів до лікарів, на непідвідомчість яких адміністративним судам вказував Вищий адміністративний суд України [18]), та спорів, підвідомчість яких органам судової влади взагалі є сумнівною (наприклад, позов про скасування рішення політичної партії про виключення особи з її лав або позов про внесення змін до порядку розташування кандидатів у виборчому списку партії);

– правове становище сторін адміністративного спору характеризується юридичною підпорядкованістю. Як зазначає О. Зеленцов, це породжує необхідність застосування спеціальних процесуальних засобів, у тому числі компенсаційних механізмів, при вирішенні спору, заявленого адміністративним позовом [7, с. 121]. Аналогічну думку висловлюють також Н. Писаренко і В. Сьоміна [19, с. 24]. До таких механізмів можна віднести покладення на суб'єкта владних повноважень обов'язку доведення законності власних рішень, дій або бездіяльності та обов'язок адміністративного суду сприяти у наданні доказів, які сторона самостійно не може подати (ст. 71 КАСУ), можливість встановлення судом строку для подання суб'єктом владних повноважень – відповідачем у справі звіту про виконання постанови, якщо вона вимагає вчинення певних дій (ст. 163 КАСУ) тощо;

– адміністративно-правовий спір виникає саме з управлінських владних відносин і тим самим відрізняється від спорів процесуально-правових, що виникають у сфері правосуддя або дочасних сферах (наприклад, при оскарженні рішень слідчого). При цьому

йдеться про публічне управління у широкому сенсі, як будь-яку нормотворчу і розпорядчу діяльність публічної адміністрації, що охоплює і публічне управління у «справжньому», за виразом В. Авер'янова, сенсі [12, с. 126], і діяльність зі сприяння фізичним і юридичним особам у реалізації їх прав, свобод і законних інтересів (адміністративні послуги), і діяльність із захисту порушених прав (розгляд скарг в адміністративному порядку, провадження у справах про адміністративні правопорушення та ін.);

– адміністративно-правовий спір виникає у зв'язку з питанням законності певного рішення, дії чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, що відрізняє його (спір) від спорів конституційно-правових, що мають місце у зв'язку з конституційністю певних актів [20], а так само відрізняє одне від одної процесуальні форми цих спорів (адміністративний позов і конституційна скарга);

– захист сторони адміністративно-правового спору, яка вважає свої права порушеними, можливий тільки з використанням способів захисту, передбачених законом. Відповідно, адміністративний позов має містити вимоги, які ґрунтуються на таких способах. Натомість, цивільний позов або позов у господарській справі може містити вимогу, засновану на способі захисту права, передбаченому у договорі (ч. 2 ст. 16 ЦКУ [21]).

По-друге, адміністративний позов подається у зв'язку із захистом прав, свобод і законних інтересів позивача, що впливає із завдання адміністративного судочинства, сформульованого у ч. 1

ст. 2 КАСУ. У світовій практиці можна зустріти адміністративні позови *actio popularis* (наприклад, «народний позов» у Японії [7, с. 122]), коли заявник оскаржує акт органу публічної влади, який безпосередньо його власних прав, свобод чи інтересів не зачіпає. Іншими словами, позивач у даному випадку діє у публічних інтересах. Потрібно зазначити, що позови *actio popularis* (аналогічні інститути існують у конституційному і кримінальному праві окремих держав, приміром, Угорщини, Іспанії, країн Латинської Америки) не набули значного поширення через те, що така конструкція створює підстави для зловживання правом на позов, коли особи починають звертатися до суду із заявами про скасування якихось публічно-владних рішень з мотивів їх абстрактної несправедливості, неприйнятності, аморальності тощо.

Наведена ознака адміністративного позову вимагає від позивача формулювання у заяві, як саме його права, свободи чи законні інтереси порушені рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень. При цьому, якщо для правозастосовних актів (або актів тлумачення права, де закон дозволяє їх оскарження, наприклад, податкові консультації), дій або бездіяльності вимагається існування реального порушення прав заявника, то при оскарженні нормативно-правового акта може йтися про ймовірне порушення прав. Це впливає з ч. 2 ст. 171 КАСУ, згідно з якою, право оскаржити нормативно-правовий акт мають особи, щодо яких його застосовано, а також особи, які є суб'єктом правовідносин, у яких буде застосовано цей акт.

По-третє, адміністративний позов (ще раз підкреслимо, що йдеться виключно про позови про оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів владних повноважень) становить вимогу про захист прав, свобод, законних інтересів заявника, подану до адміністративного суду (або суду, який розглядає адміністративні справи, якщо у державі не створено системи судів адміністративної спеціалізації). У літературі існують різні підходи до того, кому саме адресує свою вимогу позивач – суду чи протилежній стороні у справі, адже процесуально позов розглядається судом, але з матеріального боку містить вимогу, яка стосується саме відповідача у справі (скасування рішення, вчинення дії тощо). О. Зеленцов, Ю. Попова вважають, що адміністративний позов є вимогою особи про захист її прав, скерованою до суду [5, с. 44; 6, с. 121]. Ця ж логіка відтворена у ст. 3 КАСУ, де адміністративний позов визначається як звернення до адміністративного суду про захист прав, свобод та інтересів або на виконання повноважень у публічно-правових відносинах. Натомість, інші науковці дотримуються думки, що позов – це вимога позивача до відповідача, звернена через суд [14, с. 218]. Ми вважаємо останній підхід більш виваженим, оскільки, з одного боку, адміністративний позов подається до суду і, відповідно, не може розглядатися виключно як вимога особи до суб'єкта владних повноважень; з другого боку, адміністративний позов є саме процесуальною формою певного матеріально-правового змісту (вимог, що впливають зі спору про право адміністративне),

а отже, не повинен визначатися виключено як вимога позивача до адміністративного суду про захист його прав.

По-четверте, адміністративний позов має свою структуру. Л. Коваль вказує, що структуру позову утворюють предмет і підстави позову [12, с. 194]. З такою структурою фактично погоджується і О. Беяневич, хоча ця вчена і не розглядає дану проблему окремо [15, с. 137]. Натомість Т. Коломоєць, В. Лукашевич, Ю. Дорохіна пропонують структуру з трьох складових – підстава, предмет і зміст позову [13, с. 140]. Як бачимо, у науковців не викликає заперечень щодо виділення предмета і підстави позову. Спірним питанням у цьому разі є можливість виокремлення змісту як структурного елементу адміністративного позову.

Предметом адміністративного позову є матеріально-правова вимога, яку позивач, прагнучи захистити свої права, заявляє суду. Ця вимога, як вже зазначалося, має відповідати способам захисту прав, встановленим у законодавстві. Згідно з ч. 4, ч. 5 ст. 105 КАСУ адміністративний позов може містити вимоги про: 1) скасування або визнання нечинним рішення відповідача – суб'єкта владних повноважень повністю чи окремих його положень; 2) зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень прийняти рішення або вчинити певні дії; 3) зобов'язання відповідача – суб'єкта владних повноважень утриматися від вчинення певних дій; 4) стягнення з відповідача – суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, завданої його незаконним рішенням, дією або бездіяльністю; 5) виконання зупиненої чи

невчиненої дії; 6) встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень; 7) примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.

Підставою адміністративного позову є юридичні факти, якими позивач обґрунтовує свої вимоги. Ці факти свідчать про виникнення між сторонами певних правовідносин та про спірний характер останніх, порушення прав тієї зі сторін цих відносин, яка пред'явила позов. Підставу позову не слід ототожнювати з доказами у справі, адже вони не становлять юридичних фактів, покладених в основу позову, а лише підтверджують їх наявність чи відсутність [16, с. 518]. Так само підставу позову не становлять норми права, на які посилається позивач (таку думку висловлює Л. Коваль [12, с. 194]), оскільки правові приписи самі по собі не дозволяють вести мову про порушення прав позивача, вони дають можливість суду, сторонам у справі оцінити певні юридичні факти і зрозуміти, чи мало місце порушення прав і вимог законності з боку суб'єкта владних повноважень.

Вирішуючи питання про те, чи можливо виокремити у структурі адміністративного позову зміст, ми виходимо з такого. Як вже зазначалося, ми підтримуємо тих фахівців, які трактують позов як вимогу позивача до відповідача, звернуту через суд. За такого розуміння адміністративний позов відображає і вимогу особи до суб'єкта владних повноважень, і вимогу до суду про захист прав особи у відносинах із суб'єктом владних повноважень. Праві В. Комаров і В. Мам-

ницький, які вказують, що поняття «зміст позову» дозволяє відобразити першу із названих вимог [14, с. 218–219] (у свою чергу, вимога до суду, як вже згадувалося, становить предмет позову). При цьому ми не погоджуємося з Т. Коломоєць, В. Лукашевичем, Ю. Дорохіною, які під змістом позову розуміють форму судового захисту [13, с. 141]. Формою судового захисту власне і виступає позовне провадження, тобто, якщо керуватися підходом згаданих науковців, зміст позову фактично дорівнюватиме самому позову.

Проілюструємо наведене твердження прикладом. Громадянин отримав відмову органу Пенсійного фонду України у перерахунку пенсії. Він звертається до адміністративного суду з позовом про скасування рішення суб'єкта владних повноважень, яким відмовлено

у перерахунку, і зобов'язання здійснити перерахунок. Предметом цього адміністративного позову будуть вимоги про скасування рішення і зобов'язання здійснити перерахунок. Зміст позову становитиме вимога про проведення перерахунку.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що у цій статті ми спробували визначити природу і основні особливості адміністративного позову як процесуальної форми захисту прав фізичних і юридичних осіб в адміністративному судочинстві. Безумовно, проблематика позовного провадження наведеними питаннями не обмежується. Види позовів, способи їх забезпечення тощо становлять предмет майбутніх досліджень, «відправним пунктом» яких може виступати запропоноване нами розуміння адміністративного позову.

Список використаної літератури

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV // Офіц. вісн. України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918 з наступними змінами.
2. Загряцков М. Д. Административная юстиция и право жалобы в теории и законодательстве (Развитие идеи и принципов административной юстиции. Административный процесс и право жалобы в советском праве) / М. Д. Загряцков. – М. : Изд-во журнала «Право и жизнь», 1924. – 96 с.
3. Абрамов С. Н. В советском праве не может быть административного иска / С. Н. Абрамов // Соц. законность. – 1947. – № 3. – С. 3–15.
4. Зуй В. В. Оскарження нормативно-правових актів: історичний аспект / В. В. Зуй // Вісн. Акад. прав. наук України : зб. наук. пр. / редкол.: В. Я. Тацій та ін. – Х. : Право, 2013. – № 1 (72). – С. 152.
5. Попова Ю. А. Судопроизводство по делам, возникающим из публично-правовых отношений (теоретические проблемы) / Ю. А. Попова. – Краснодар : КГАУ, 2002. – 192 с.
6. Осокина Г. Л. Иск (теория и практика) / Г. Л. Осокина. – М. : Городец, 2000. – 192 с.
7. Зеленцов А. Б. Субъективное публичное право : учеб. пособие / А. Б. Зеленцов. – М. : РУДН. – 146 с.
8. Старилев Ю. Н. Административные суды в России: новые аргументы «за» и «против» / Ю. Н. Старилев ; под ред. и с предисл. В. И. Радченко. – М. : Норма, 2004. – 128 с.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122 з наступними змінами.
10. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України : навч. посіб. / Е. Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
11. Миколенко О. І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. / О. І. Миколенко. – Х. : ТОВ «Одісей», 2010. – 368 с.

12. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики: настільна книга судді / за заг. ред. О. М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
13. Забезпечення прав юридичних осіб в адміністративних провадженнях : монографія / Т. О. Коломоєць, В. Г. Лукашевич, Ю. А. Дорохіна. – К. : Істина, 2011. – 176 с.
14. Позовне провадження : монографія / В. В. Комаров, Д. Д. Лупспеник, П. І. Радченко та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 552 с.
15. Бесяневич Е. А. К вопросу о понятии административного иска по процессуальному праву Украины / Е. А. Бесяневич // Иски и судебные решения : сб. статей / рук. авт. кол., отв. ред. М. А. Рожкова. – М. : Статут, 2009. – С. 134–160.
16. Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.
17. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави, форми : монографія / В. М. Бевзенко. – К. : Прецедент, 2010. – 475 с.
18. Постанова Вищого адміністративного суду України від 11.02.2009 р. у справі № к-4849/07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/4312705>.
19. Писаренко Н. Б. Адміністративно-правові спори (удосконалення порядку вирішення) : монографія / Н. Б. Писаренко, В. А. Сьоміна. – Х. : Право, 2011. – 136 с.
20. Гультай М. Конституційна скарга як спосіб вирішення конституційно-правового спору [Електронний ресурс] / М. Гультай // Віче. – 2012. – № 20. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/3335/>
21. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 11 (40). – Ст. 356.

Стаття надійшла до редколегії 14.11.2013.

Лученко Д. Административный иск как процессуальная форма защиты прав физических и юридических лиц в административном судопроизводстве

В статье предлагается авторское понимание административного иска, его основных черт и структуры. Указывается на специфику административно-правового спора, влияющую на особенности исковой формы в административном судебном процессе. Аргументируется целесообразность выделения содержания как элемента структуры административного иска.

Ключевые слова: административный процесс, административное судопроизводство, административно-правовой спор, административный иск, структура иска, содержание иска.

Luchenko D. Administrative suit as a procedural form of persons rights protection in administrative trial

In the article author's view of administrative suit, its main features and structure is proposed. Specificity of administrative conflict that determined peculiarities of administrative suit is highlighted. Author argues to select substance as an element of administrative suit.

Keywords: administrative proceedings, administrative trial, administrative conflict, administrative suit, structure of suit.